

Datum: 23.12.2019. godine.
Broj predmeta: Ž-SA-05-1043/19

Predmet: Preporuka broj: P-289/19

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine
Kraljice Jelene 88
71 000 Sarajevo

Regulatorna agencija za komunikacije
Mehmeda Spahe 1
71 000 Sarajevo

Federalna uprava policije
Mehmeda Spahe 7
71 000 Sarajevo

UVOD

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija ombudsmena) zaprimila je dana 24.09.2019. godine žalbu Mreže za izgradnju mira, koalicije koja okuplja 194 članice, organizacije i škole iz Bosne i Hercegovine u kojoj su isti ukazali na pisanje online medija Antimigrant.ba.

U žalbi su ukazali na tekst koji je objavljen dana 15.09.2019. godine¹ u kojem je lice N.S. koji zajedno sa grupom volontera pruža pomoć migrantima (prvenstveno djeci) proglašen kriminalcem koji "uvozi" migrante iz Srbije.

Evidentno je da u samom tekstu je humanitarni rad na volonterskoj bazi usmjeren ka pružanju pomoći ranjivoj grupi izjednačen sa činjenjem krivičnih djela kao što je krijumčarenje ljudi, te se između ostalog u istom nalaze slijedeće rečenice: "Neshvatljivo je da su bezbjedonosne službe BiH svu svoju pažnju usmjerile samo na krijumčare ljudi, dok su njihove pomagače, poput S., pustili da nesmetano vode svoje kriminalne aktivnosti". Iz tog², kao i drugih tekstova objavljenih na navedenom online mediju proizlaze teze da se migranti dovode u Bosnu i Hercegovinu na štetu Bošnjaka, te da u tome sudjeluju pripadnici drugih konstitutivnih naroda kao i vlasti iz Republike Srbije i Republike Hrvatske.

¹ Naslov teksta je "Tuzlanski šminker Nihad Suljić dio kriminalne mreže uvoza migranata iz Srbije", te je bio objavljen na slijedećem linku: <https://antimigrant.ba/tuzlanski-sminker-nihad-suljic-dio-kriminalne-mreze-uvoza-migranata-iz-srbije/>

² Navedeni tekst je u međuvremenu nakon reakcije uklonjen.

Dana 02.10.2019. godine podnositelj žalbe je dopunio žalbu i ukazao na članak: "Podsjećanje na upozorenje iz aprila: Migrante zatvoriti u logore do povratka u njihove zemlje." objavljen dana 01.08.2019. godine³, koji prenosimo integralno:

"Ako odmah u logore ne zatvorimo tzv. migrante, probudit ćemo se pod terorom genocidnog ISIL-a.

Da reisu-l-ulema Kavazović ODMAH sazove načelnike Općina i Gradova sa bošnjačkom većinom s ciljem formiranja privremenog kriznog štaba u povodu agresije ISILOVACA, tzv. migranata, na bošnjački životni prostor;

- 1. Da se usvoji strategija zatvaranja tzv. migranata u privremene logore, bez mogućnosti kretanja, uz obezbjeđenje hrane i humanitarnog tretmana, sa ponudom da im se obezbijedi povratak u njihove zemlje;*
- 2. Da se migranti popišu po državama porijekla i da se traži intervencija njihovih ambasada;*
- 3. Da se privremeni logori za ISILOVCE u BiH, tzv. migrante, otvore na što više lokacija, kako bi se razbila masa od nekoliko hiljada na jednom mjestu, i kako bi se lakše kontrolirala ova paravojna i teroristička opasnost, te spriječila mogućnost doturanja oružja genocidnim ISILOVCIMA preko velikosrpskih i velikohrvatskih faktora;*
- 4. Da se iznađu pravni modaliteti da se preko štabova Civilne zaštite angažira ljudski potencijal po općinama koji je potreban da kontrolira privremene logore za ISILOVCE u Bosni, tako što će uz upotrebu sile u logore vraćati sve migrante koji su izvan tog područja;*
- 5. Da se odluka o formiranju logora i zatvaranju tzv. migranata na sve načine dostavi do tzv. migranata koji preko Srbije namjeravaju ući u BiH, kako bi znali da ih u BiH čeka zatvor ili deportacija;*
- 6. Da se međunarodnim faktorima koji kriminalno i zlonamjerno sponzoriraju uvoz tzv. migranata u krajeve sa bošnjačkom većinom otvoreno odbije poslušnost i da ih se obavijesti da će Bošnjaci u logore pozatvarati sve tzv. migrante, do njihovog povratka kući, ili do njihovog prolaska prema Evropskoj uniji.*

...Uskoro će biti nemoguće uspostaviti kontrolu nad paravojnim i terorističkim formacijama putujuće ISIL-ove vojske koja je dovedena da za velikosrpske i velikohrvatske potrebe dovrši genocid nad Bošnjacima."

U žalbi je zatraženo da Institucija ombudsmena razmotri ovaj predmet.

U međuvremenu dana 12.11.2019. godine zaprimljena je nova žalba i registrirana pod brojem Ž-SA-06-1229/19 u kojem je ukazano na niz neprihvatljivih izjava i stavova sa portala Antimigrant.ba, na koje su između ostalog reagovali Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini. U žalbi se ističe huškački karakter samog pisanja koji upućuje na govor mržnje i druga krivična djela.

ZAPAŽANJA OMBUDSMENA

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine ovaj predmet razmotrili su aspekta antidiskriminacije i vladavine prava.

Nesporna je činjenica da navedeni članak, kao i brojni drugi sa istog medija, obiluju izjavama koje šire i potiču mržnju kako prema migrantima, tako i između konstitutivnih naroda.

³<https://antimigrant.ba/podsjecanje-na-upozorenje-iz-aprila-migrante-zatvoriti-u-logore-do-povratka-u-njihove-zemlje/>

Dalje, članak (kao i brojni drugi) obiluje nizom netačnih i uvrijedljivih navoda i izjava, primjera radi, svi migranti se nazivaju "Isilovcima", govori se o genocidu koji se planira nad Bošnjacima i zavjerama u koje su uključeni pripadnici drugih konstitutivnih naroda i slično.

Nepotrebno je obrazlagati da isti sadrže navode koji bi trebali biti razmotreni u smislu postojanja eventualne krivične odgovornosti. Dalje podnositelj žalbe se je obratio Vijeću za štampu u Bosni i Hercegovini (samoregulatornom tijelu) koje će prigovor istog razmotriti u skladu sa standardima koji se odnose na njegov rad.

Isto tako, tekstovi sadrže cijeli niz navoda kojima se određeni aspekti rada i pomoći migrantima nastoje prikazati krivičnim djelima, odnosno u očima javnosti "kriminalizirati", te potiču vlasti i građani da krše i ograniče prava drugih lica, u konkretnom slučaju migranata.

Institucija ombudsmena ovaj predmet će razmotriti u smislu odredbi Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 59/09 i 66/16) s obzirom da je evidentno da isti pozivaju na diskriminaciju, u skladu sa relevantnim odredbama zakona.

Član 2. (Diskriminacija)

"(1) Diskriminacijom će se, u smislu ovog zakona, smatrati svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti (...) kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogući ili ugrožava priznavanje, uživanje ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi, prava i sloboda u svim oblastima života."

Član 4. (Ostali oblici diskriminacije)

"(5) Izdavanje naloga drugima za vršenje diskriminacije i pomaganje drugima prilikom diskriminacije, poticanje na diskriminaciju smatra se oblikom diskriminacije."

Evidentno je da se u spornom članku, kao i u jednom broju drugih članaka, građani pozivaju da migrante tretiraju na nezakonit način, da im ograničavaju prava i da se sa istima generalno postupa nezakonito samo na osnovu njihovi karakteristika.

Na taj način potiče se javnost da migrante tretira kao grupu koja nema pravo na zaštitu i zakonom zagarantovana prava.

Ovom prilikom ukazat ćemo na praksu Europskog suda za ljudska prava koji je u predmetu *Škorjanec protiv Hrvatske* iznio stav da: "*(...) član 14. Konvencije, u svjetlu njegova cilja i prirode prava koja nastoji zaštititi, također obuhvata slučajeve u kojima se prema osobi postupa manje povoljno na osnovi statusa ili zaštićene osobine druge osobe*"⁴

Iz tog razloga nesporno je da se radi o poticanju na diskriminaciju.

Naravno, nadležna tijela, odnosno eventualno sud može tačno odrediti u kojoj mjeri se radi o poticanju na krivično djelo ili na diskriminaciju, a sa tačke Institucije ombudsmena nesporno je da se radi o poticanju na diskriminaciju.

⁴ Presuda u predmetu *Škorjanec protiv Hrvatske* od 28.03.2017. godine, aplikacija broj 25536/14, paragraf 55.

Kako je istaknuo Ustavni sud Bosne i Hercegovine⁵, pozivajući se na presudu ESLJP-a u predmetu Savva Terentyev protiv Rusije⁶, ukazao na složenost prilikom odlučivanja o tome, ukazujući da: "prilikom odlučivanja o tome predstavlja li neko izražavanje podsticanje na mržnju mora uzeti u obzir nekoliko ključnih elemenata: stvarna i neposredna opasnost od nasilja do kojeg će doći zbog tog izražavanja, namjera dase izazove diskriminacija, neprijateljstvo ili nasilje, te sudska ocjena sveukupnog konteksta, s obzirom na to da međunarodno pravo zabranjuje određene vrste izražavanja zbog njihovih posljedica, a ne zbog sadržaja, zato što je ono veoma uvredljivo u jednoj zajednici, ne mora biti takvo i u drugoj. Dakle, kontekstualna analiza mora uključiti razmatranje različitih faktora, uključujući i primjere tenzija između vjerskih ili rasnih zajednica, diskriminaciju protiv ciljane grupe, ton i sadržaj izražavanja, osobu koja navodno podstiče na mržnju i način na koji je izražavanje objavljeno. Kako je Evropski sud istakao, izražavanje koje pojedinac objavi „maloj i ograničenoj grupi korisnika Facebooka nema istu težinu kao i izjava objavljena na mainstream internetskoj stranici."

Ovom prilikom naglašavamo da je zadatak drugih tijela vlasti da razviju i poduzmu mjere koje spriječavaju poticanje na diskriminaciju, kao i da gone za druga krivična djela, kao i da spriječe širenje govora mržnje i poticanja na diskriminaciju.

Nakon razmatranja predmeta Ombudsmeni Bosne i Hercegovine su na osnovu člana 32. Zakona o ombudsmenu za ljudska prava ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 19/02, 35/04 i 32/06) i Zakona o zabrani diskriminacije donijeli ovu preporuku:

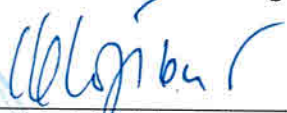
PREPORUKA

Članci objavljeni na online mediju Antimigrant.ba a koji su naprijed navedeni predstavljaju poticanje na diskriminaciju i ukazuju na širenje govora mržnje i činjenje drugih krivičnih djela.

Pozivaju se naprijed navedeni da poduzmu mjere u skladu sa svojim nadležnostima i da o tome obavijeste Instituciju ombudsmena u roku od 30 dana od dana prijema preporuke.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine:

Prof. dr Ljubinko Mitrović

Dr. Jasminka Džumhur

Nives Jukić

Dostaviti:

- u spis
- naslovu
- podnositelju žalbe

⁵ Presuda u predmetu AP-3430/16 od 19.12.2018. godine, paragraf 33. i 34.

⁶ Presuda ESLJP, aplikacija broj 10692/09 od 28.08.2018. godine.